

Usmernenie k výkonu činností inkluzívneho tímu materských škôl zapojených do národného projektu Podpora predprimárneho vzdelávania detí z marginalizovaných rómskych komunít I. – NP PRIM počas epidemiologickej situácie a v súvislosti s šírením vírusového ochorenia COVID-19.

V súvislosti s aktuálnou epidemiologickou situáciou vydáva Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky/Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity usmernenie v súvislosti so zabezpečením primeraných podmienok pre výkon členov inkluzívneho tímu v materskej škole (najmä asistentov učiteľa, odborných zamestnancov, koordinátorov inkluzívneho vzdelávania).

Udalosti posledných dní potvrdili nevyhnutnosť poskytovania úplnej, zrozumiteľnej a aktuálnej informovanosti všetkých obyvateľov miestnych komunít - v súvislosti s materskou školou najmä detí a rodín z marginalizovaných rómskych komunít (MRK). Poskytovanie poradenských, komunikačných, odborných činností a iných činností zamestnancami materskej školy zmierňuje dopad pôsobenia nepriaznivej situácie na obyvateľov tej-ktorej sídelnej komunity a primárne MRK (získavanie a odovzdávanie informácií pracovníkom terénnej sociálnej práce, zmierňovanie panických reakcií rodičov detí, šitie, príp. zabezpečovanie ochranných prostriedkov, osveta pri dodržiavaní hygienických pokynov a prevencie zdravia, účinná komunikácia ohľadom výchovných a vzdelávacích problémov detí a pod.) Aj materská škola z tohto pohľadu svojou činnosťou prispieva k ochrane verejného zdravia.

Preto je naďalej potrebné zabezpečenie fungovania inkluzívneho tímu v materskej škole, a to najmä v oblasti:

- **úplného, zrozumiteľného a aktuálneho informovania všetkých obyvateľov** miestnych komunít v súvislosti s prevenciou a ochranou zdravia prostredníctvom komunikačných kanálov materskej školy (web stránka, sociálne siete, email a i.),
- **dištančnej formy komunikácie koordinátora/ky inkluzívneho vzdelávania s inkluzívnym tímom**, vrátane pomáhajúcich profesií NP PRIM ako ostatných národných projektov v obci/miestnej komunite – koordinátor práce s rodinou, terénny sociálny pracovník, komunitný pracovník a i.,
- **dištančnej formy komunikácie s deťmi a rodinami detí** materskej školy.

Pri zabezpečení vyššie uvedeného fungovania inkluzívneho tímu posudzovanie oprávnenosti výdavkov zostáva v platnosti tak, ako pred epidemiologickou situáciou, s ohľadom na uplatnenie možností zákonníka práce zo strany zamestnávateľa vo vzťahu k svojim zamestnancom.

Preto prosíme všetkých členov inkluzívneho tímu o **koordinovanú pomoc (činnosti) zo strany koordinátora/ky inkluzívneho vzdelávania:**

- so získavaním informácií z terénu, o rodinách detí a samotných deťoch v súčinnosti s príslušným regionálnym/ou koordinátorom/kou
- o zabezpečenie komunikačných kanálov s rodinami detí a deťmi podľa možností tej-ktorej komunity (nadviazanie emailových kontaktov, vytvorenie facebookovej skupiny, videohovory cez skype, messenger, whatsapp, facetime, zoom alebo akékoľvek iné sociálne siete dostupné v komunite, a i.)
- o sprístupnenie a zdieľanie relevantných informácií zasielaných zo strany príslušného/ej regionálneho/ej koordinátora/ky na web stránke materskej školy resp. zriaďovateľa)

Vyššie uvedené činnosti sú považované za oprávnené činnosti vzhľadom k vykazovaniu oprávnených činností tej-ktorej pozície inkluzívneho tímu (asistent učiteľa - AsU, odborný zamestnanec - OZ, koordinátor inkluzívneho vzdelávania - KIV).

Ďalej, je v kompetencii riaditeľa/ky materskej školy, resp. koordinátorky inkluzívneho vzdelávania podľa podmienok a možností **zabezpečiť formu výchovných a vzdelávacích činností detí prostredníctvom elektronickej komunikácie** s rodičmi/rodinami detí a s pedagogickými a odbornými zamestnancami školy. Je na riaditeľovi/ke školy, aby určil/a formu zadania domácich úloh, resp. úloh dištančnej výchovy a vzdelávania. Konkrétne zadania, domáce úlohy a pod. sú v kompetencii učiteľa/ky a jeho/jej asistenta/ky, ako aj odborného/ej zamestnanca/kyne.

Prerušenie vyučovania v školách v rámci opatrení proti šíreniu koronavírusu si vyžiadalo v oveľa vyššej miere ako doposiaľ využívanie dištančných foriem výchovy a vzdelávania. S cieľom pomôcť školám zvládnuť súčasnú situáciu Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu pripravilo prehľad možností dištančného vzdelávania, ktoré sú aktuálne dostupné v rámci rezortu školstva:

- 1) V rámci podpory interaktívneho vzdelávania v **materských**, základných a stredných školách ministerstvo školstva spustilo 1. februára 2020 do ostrej prevádzky portál Centrálného úložiska digitálneho edukačného obsahu s názvom „**Viki**“ (<https://viki.iedu.sk/resources/browser/verejne>). Portál v súčasnosti obsahuje verejne dostupný edukačný **obsah pre materské školy** (vrátane obsahu v maďarčine a v angličtine), obsah pre základné školy, a to v prírodovedných predmetoch, ako sú matematika, prírodoveda, biológia, chémia, fyzika, v oblastiach finančnej gramotnosti, environmentálnej výchovy, pre stredné školy v oblasti elektrotechniky a podobne. Ide o viac ako 60-tisíc krátkych videí a ukážok, ktoré sú momentálne dostupné celej verejnosti (učitelia, žiaci, rodičia) bez nutnosti prihlásenia.
- 2) Vzdelávací portál **Planéta vedomostí** (<http://planetavedomosti.iedu.sk>) predstavuje komplexný nástroj pre školy a ich učiteľov, ktorý slúži na prípravu výučbových materiálov, na prácu so žiakmi počas vyučovacej hodiny a následne na kontrolu domácich úloh vypracovaných žiakmi. V súčasnosti obsahuje viac ako 30 000 vzdelávacích materiálov z matematiky, fyziky, chémie, biológie a prírodovedy. Vzdelávacie materiály tvorí multimediálne spracovaný obsah vo forme videí, animácií, simulácií, prezentácií, ilustrácií, 3D modelov, obrázkov, fotografií, interaktívnych cvičení a lekcí. Materiály na portáli sú sprístupnené podľa predmetov a úrovní, a taktiež podľa tematických celkov definovaných Štátnym vzdelávacím programom. Okrem prírodovedných predmetov nájdú učitelia a žiaci na portáli aj vzdelávacie materiály z anglického jazyka a jazykov národnostných menšín (maďarského, rusínskeho a **rómskeho**), ktoré vznikli v rámci **projektu IKATIKA**.
- 3) Prehľad ponúk IT firiem, ktoré sa rozhodli pomôcť v súčasnej situácii aj so zabezpečením dištančného vzdelávania, nájdete na tejto stránke - <https://www.slovensko.sk/sk/it-firmy-pomozte-slovensku>.

Pre využitie materských škôl, resp. rodičov s deťmi v domácom prostredí, odporúčame takisto sprístupnené archívy RTVS, ktoré nájdete sprístupnené tu: <https://www.rtv.slovakia.sk/radio/archiv/extra>, a kde sa nachádza zásobáreň rozhlasových rozprávok, hier, čítania na pokračovanie, vzdelávanie a i.

Mnoho inštitúcií a portálov takisto zverejnilo svoje pracovné listy a metodiky zdarma pre použitie, napr. pre deti vo veku 3-6 rokov: http://www.kafomet-eshop.sk/files/prod_files/infra

[slovakia_pracovne_listy_zvieratka.pdf?fbclid=IwAR2Uagygf9quvseDCLxcIC4LUb0_OMm6evAqIE_KMP_8LZZalmwFxR7e626E](#), využiť sa dajú v materskej škole, aj v domácom prostredí.

Príprava takýchto materiálov, inštruktáž a zabezpečenie komunikácie s rodinami detí, ako aj deťmi je plne v kompetencii pedagogického a odborného zamestnanca, ako aj asistenta učiteľa. Koordinátor/ka inkluzívneho vzdelávania však pomáha koordinovať tieto činnosti a hľadá čo možno najefektívnejšie formy participácie všetkých zúčastnených.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu takisto pripravuje pre učiteľov nový online portál pre zhromažďovanie všetkých relevantných informácií pre učiteľov a školy. Sledujte aj portál eduworld.sk.

Členovia inkluzívneho tímu okrem vyššie uvedených činností vykonávajú ostatné činnosti, ktoré nesúvisia s priamou činnosťou s deťmi v prostredí materskej školy, ale sú realizovateľné aj dištančnou formou, a ktoré sú uvedené v Sprievodcovi pre oprávnených užívateľov NP PRIM, najmä:

Asistent učiteľa:

- podieľa na uskutočňovaní aktivít školského vzdelávacieho programu materskej školy (vrátane dištančnej podoby), bezprostredne spolupracuje s pedagogickými a odbornými zamestnancami MŠ
- poskytuje súčinnosť a pomoc pri príprave pomôcok na výchovno-vzdelávaciu činnosť
- komunikuje a spolupracuje s rodičmi (vrátane elektronických foriem komunikácie), pedagogickými zamestnancami a s ostatnými odbornými zamestnancami o procese výchovy a vzdelávania
- podporuje spoluprácu MŠ s rodinami detí z MRK,
- oboznamuje sa so zdravotným stavom dieťaťa a s jeho rodinným prostredím,
- spolupracuje s terénnymi sociálnymi pracovníkmi, terénnymi pracovníkmi, komunitnými pracovníkmi v obci, MVO a i.

Odborný zamestnanec:

- poskytuje psychologickú, logopedickú, špeciálnopedagogickú starostlivosť alebo výchovné a sociálne poradenstvo a prevenciu dieťaťu, resp. poradenstvo rodičom ohľadom dieťaťa, ostatným pedagogickým zamestnancom a spolupracuje so zákonnými zástupcami pri zabezpečovaní výkonu práv detí,
- vykonáva špecializované činnosti a ďalšie tvorivé aktivity súvisiace s odbornou činnosťou,
- vyhodnocuje realizované depistáže, pripravuje program k stimulácii identifikovaných oslabených oblastí toho-ktorého dieťaťa, kompletizuje dokumentáciu, portfólia dieťaťa
- spolupodieľa sa na aktivitách, ktoré prispievajú k vytváraniu pozitívnej klímy a inkluzívneho prostredia v MŠ (najmä na tvorbe pro-inkluzívneho akčného plánu zmeny MŠ)

Koordinátor inkluzívneho vzdelávania:

- zodpovedá za komunikáciu a koordinuje a metodicky usmerňuje činnosť inkluzívneho tímu
- naďalej koordinuje implementáciu modelu inkluzívneho vzdelávania v MŠ, v zmysle vyššie uvedených (dištančných a elektronických) činností vo vzťahu k inkluzívnemu tímu, rodinám a deťom
- zodpovedá za realizáciu autoevalvácie MŠ (v dištančnej forme komunikuje s tímom MŠ)
- pripravuje akčný plán zmeny MŠ v prospech inklúzie (na základe výsledkov autoevalvácie MŠ a participácie všetkých členov MŠ),
- pravidelne vykonáva činnosti súvisiace s informovanosťou rodičov (a to aj prostredníctvom elektronických a online komunikačných kanálov MŠ) a vytvára príležitosti zapojenia rodičov detí z MRK do spolupráce s MŠ (práca s rodinou),

- zúčastňuje sa (alebo pravidelne zasiela žiadané informácie) pracovných stretnutí so sociálnymi a komunitnými pracovníkmi s cieľom prepájania práce v oblastiach formálneho a neformálneho vzdelávania,
- spolupracuje s regionálnym koordinátorom v oblastiach organizačného, materiálneho a personálneho zabezpečenia MŠ
- komunikuje so zriaďovateľom MŠ s cieľom zabezpečenia bezproblémovej implementácie NP PRIM

Vzhľadom k novej a neľahkej situácii vo všetkých školách na Slovensku, uvedomujeme si aj my nevyhnutnosť hľadania čo možno najefektívnejšie spolupráce. V prípade podnetov a dobrej praxe zo strany škôl, neváhajte sa o tieto skúsenosti podeliť. Najdôležitejšou úlohou je zabrániť zbytočnej panike, chaosu a stresu, preto Vám odporúčame, hľadajte možnosti aké sú Vám dostupné a ktoré u Vás fungujú. O dobré príklady a podnety sa budeme s Vami deliť.

Ostaňte v úzkej komunikácii s Vaším regionálnym koordinátorom, regionálnou koordinátorkou.